

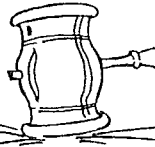
AnletsBladet

NR 4

NOVEMBER 2001

Ordföranden har ordet

Den här gången är det er vice ordförande som skriver i spalten.

Just nu forskar jag inte aktivt i min egen släkt, men jag sitter ganska ofta framför datorn och plockar bland namnen från forna tider.

Jag använder ett datoriserat släktforskarprogram för att hålla reda på släktingarna och alla mina anteckningar.

Ibland dyker det upp ett brev via datorn eller posten från någon släktforskarer i landet som hittat en gemensam släkting med mig. Då blir det spännande att se om det stämmer.

Jag har tidigare skickat in mina antavlor till databasen DISBYT och i den kan man via Internet söka efter andra personer.

Många släktforskarer har skickat in sina uppgifter och databasen innehåller nu cirka 4 miljoner poster. Sen kan man ta kontakt med uppgiftslämnaren och få reda på mer. Glöm inte att själv kontrollera uppgifter du får genom andra och anteckna källa. På datorskärmen är det lätt att läsa vad som står.

I kyrkböckerna kan det vara värre att tyda texten. Vill du lära dig läsa gamla handstilar, så pågår nu en kurs i vår egen regi på Broängsgården i Tumba.

Till sist önskar valberedningen förslag från föreningsmedlemmarna på personer till styrelsen inför kommande årsmöte i vår.

Anita Karlsson

Utvandringen från Botkyrka!

DEN 12 SEPTEMBER 2001 gästade emigrantforskarer Sten Almqvist BSF och berättade i ett mycket intressant föredrag om utvandringen från Botkyrka i slutet på 1800-talet och om utvandring i allmänhet. Bland annat berättade han att c:a 1.200.000 svenskar utvandrade till USA. Den stora utvandringen skedde i huvudsak under tidsperioden 1850-1880. De första smålänningarna reste 1852 medan norrmännen började sin utvandring redan 1825. Flera hundra olika svenskklingande namn finns idag i USA dessutom förekommer många svenska ortsnamn bl.a ett 20-tal platser med namnet Stockholm. Från Småland utvandrade människor inte enbart till Amerika utan även till Stockholm, som då var inne i ett utbyggnadsskede. Fram till 1870 fanns mycket lite bebyggelse på Södertörn men då började en livlig byggverksamhet och järnvägen

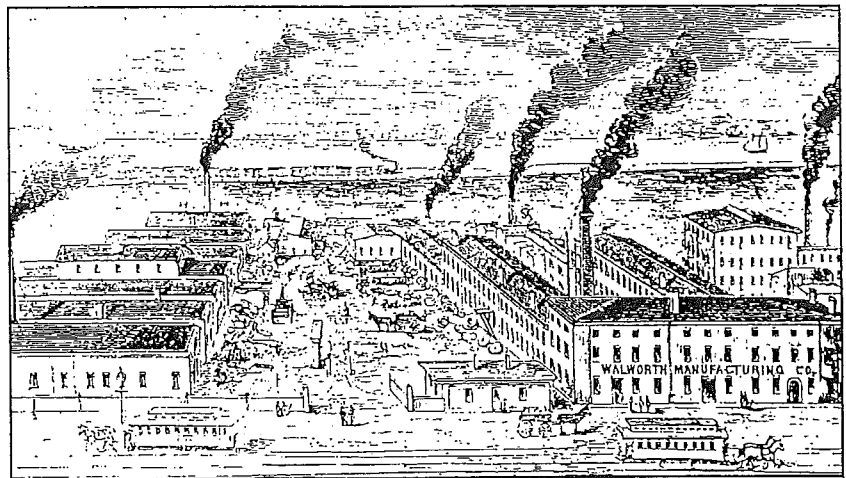
mellan Södertälje och Stockholm Södra blev också färdig vid den tidpunkten. På 1880-talet var det en mycket svår tid för svenska bönder. Något senare - omkring 1890 - fick USA stora problem med svält och arbetslöshet och många svenskar som tänkt sig att emigrera uppmanades att stanna i Sverige. Dock fanns nu möjlighet att utvandra till Kanada. Krüger-kraschen 1929 blev det totala stoppet för emigration till USA.

Vid 1800-talets slut fanns fler svenskar i Chicago än i Göteborg och Chicago var därmed "Sveriges andra stad". Många svenskar arbetade som byggnadsarbetare i just Chicago.

Antalet botkyrkabor som emigrerade var c:a 190. Många svenskar flyttade också under de dåliga tiderna till Danmark och Tyskland.

De var bl.a med och grävde Kielkanalen.

Forts. på nästa sida

En fabrik i Chicago 1876. Röken från skorstenarna var då tecken på välstånd.

FöreningsInfo

BOTVIDSBYGDENS SLÄKTFORSKARFÖRENING

Föreningens adress

Botvidsbygdens Släktforskarförening
c/o Hans Stedfeldt, Solbacksvägen 19
147 41 Tumba. Tel: 08-530 364 77

Styrelsen (riktnr. 08)

Ordf. Gunnar Lindström, tfn 7780849
V.ordf. Anita Karlsson, tfn 530 33310
Sekr. Hans Stedfeldt, tfn 530 36477
E-post: hans@stedfeldt.pp.se
Kassör. Folke Pettersson, tfn 530 326 04
Klubbmäst. Arne Mattsson, 530 371 16
Suppl. Göta Eriksson, tfn 531 71412
Suppl. Arne Svensson, tfn 531 83659

AnletsBladet

Ansv.utg. Hans Stedfeldt, tfn 530 36477
E-post: hans@stedfeldt.pp.se
Red. Arne Mattsson, tfn 530 37116
E-post: arkarma.mattsson@swipnet.se

Avgifter

Medlemsavgift 2001: 100:-

Familjemedlem: 50:-

Postgiro: 419 06 23-1

Om du flyttar...

Anmäl din nya adress till:
Folke Pettersson, tfn 530 326 04

Krumeluringar

Eldsjälar slocknar aldrig helt, det glöder alltid via någon annan.

Hon var en maka som var lös och ledig. Han var makalös.

Visst kan en svärmor svära mer än en svärfar.

Om man ligger, och rätar ut ryggen, så blir det ingenting utträttat.

Brandmannen var eld och lågor på sin släkträff.

Efter som vi är avkommor allihopa, så är det naturligt att vi kommer av oss ibland.

Äldre korpulenta, är antik-runda.

När jag blir pensionär ser jag fram emot att få samma värdighet som en veteranbil, att bli skattebefriad.

Källa: *Strulis krumeluringar av Opti-mist konsult Sven Spengs*

Utvandringen...Forts. från sid. 1

1888 avskaffades slaveriet i Brasilien och det blev brist på arbetskraft. En del svenskar reste därför dit omkring 1890. En båtbiljett till Brasilien subventionerades och kostade c:a 20:-kronor. Ett antal sågverksarbetare i Gävletrakten kom till Botkyrka och blev skrivna här men i juni 1890 for dock 189 av dessa arbetare till Brasilien via Hamburg. Till Brasilien - men även till Argentina - utvandrade 15-20.000 svenskar. Resan över Atlanten blev efter 1885 något lättare då ångfartygen började ersätta segelfartygen.

En botkyrkabo som blev framgångsrik i USA var Carl Fredrik Peterson, född i Fittja den 16 april 1843.

Om honom kan ni läsa mer om här nedan.

Hans Stedfeldt

SVENSKA EMIGRANTINSTITUTET

Våra E-mailadresser

info@svenskaemigrantinstitutet.g.se

Allmän information

vanfo@svenskaemigrantinstitutet.g.se

Emigrantinstitutets Vänner

arkiv@svenskaemigrantinstitutet.g.se

bibliotek@svenskaemigrantinstitutet.g.se

forskning@svenskaemigrantinstitutet.g.se

CARL FREDRIK PETERSON (Fredrik, Jeppe), redaktör, kåsör, minnestecknare, novellist, poet. Född i Fittja, Södermanland, den 16 april 1843. Kom i färgarelära i Falun och bevistade stadens borgarskola. Reste till Amerika (troligen 1861), för att få deltaga i inbördeskriget och kämpa för slavarnas befrielse, men blev på grund av närsynthet icke antagen till soldat.

Han fick slå sig fram på annat sätt, först som arbetare på en av ångbåtarna mellan St Louis och New Orleans, därpå som järnvägsarbetare, vedhuggare, jordbruks- och fabriksarbetare.

Januari-maj 1870 var han redaktör för Minnesota Tidning i St Paul och blev i augusti redaktör för Illinois Swede i Galva, vilken i november antog namnet Nya Verlden och i januari 1871 flyttades till Chicago, där den i september 1877 sammanslogs med Nya Sv. Amerikanaren under namnet Sv. Tribunen.

Peterson var dess redaktör dels tillsammans med Eric Johnson, P.A. Sundelius eller Herman Roos, dels ensam till mars 1880; tillhörde senare åter dess redaktion

Atchison, Topeka och Santa Fe
Jernvägs-Kompani

KANSAS,

erbjuder till salu på 11 års kredit och mot 7 % ränta

Tre Millioner Acres

LAND.

Fullständiga upplysningar erhållas af

A. E. TOUZALIN,
Agent för kompaniets Jernvägsland.

Adress: Topeka, Kansas.

Hufvudagent för Skandinavien:

John Odell,
Franska Teatern, Göteborg.

Pris: 50 öre.

De stora amerikanska järnvägsföretagen liksom rederierna drev en intensiv propaganda för att värva emigranter. Deras agenter i Sverige gav frikostliga löften om arbete och obruten mark. Affischen på bilden erbjuder land i Kansas på gynnsamma villkor.

till september 1884, då han ingick som delägare och redaktör i Sv. Amerikanaren. Oktober 1888-augusti 1889 redigerade han tariffreformtidningen Svea och september 1890-juli 1891 Aftonbladet Skandia.

På våren 1901 var han redaktör för Nationaltidningen. Han avled den 11 juni 1901. Peterson var en politiskt och spekulativt anlagd natur. Han skrev djupsinniga, men något torra artiklar. Hans ståndpunkt föreföll också vacklande. Till 1885 var han en entusiastisk republikan, men blev därpå plötsligt demokrat och senare populist och singletaxist. På det rent spekulativa fältet hyllade han den swedenborgianska åskådningen, men var även astrolog och spiritist. I trots av sin brist på humor skrev han rätt intressanta, ofta skarpa och satiriska kåserier under rubrikerna; Skuggor och dagrar, I skumrasket och På skallgång. I Valkyrian skrev han en längre novell, Havets hittebarn eller den nya ätten, en förträfflig serie karakteristiker av "sv.-amerikanska banbrytare på pressens

Forts. nästa sida

fält" och en annan under rubriken; Några svenska Chicago-minnen.

Han utgav åtskilliga böcker och hade i olikhet med de flesta andra författare pekuniär vinst av denna verksamhet. Den första boken var *Svenskarna i Illinois*, som han och Eric Johnson utgav 1879. Sedan följde *Förenta Staternas historia* (vilken översattes till norska och finska och nyttjades som lärobok i flera skolor), *Republiken och dess institutioner*, *Amerikanska vältalare*, novellen *Plikt och kärlek*, *Lärobok i geografi*, *Ett hundra år*, *Politisk handbok samt Sverige i Amerika*. Han hade under utarbetning en samling korta berättelser, en bok om okkultism, två diktsamlingar m.m.

Han var en framstående talare på både svenska och engelska och en av dem, som bäst lyckats i överflyttandet av svensk poesi till engelska. Bland hans egna dikter finns många, som äro både tankediga och vackra, men i allmänhet röjer sig i hans diktning mer förnuft än känsla. □

KALENDARIUM

21/11 kl. 19 Medlemsmöte.

Broängsgården, Falkvägen 42, Tumba. "Kvinnohistoria". Lisa Öberg berättar om ogifta mödrar, änkor, barnmorskor och andra kvinnors förhållanden tillbaka till 1700-talet.

Kaffe serveras från kl. 18.30

Kostnad: 15:-

Föredrag våren 2002.

13/2 kl. 19 Medlemsmöte.

Broängsgården, Falkvägen 42, Tumba. Lars Ericson, Militärhögskolan (tidigare Krigsarkivet) kommer att hålla föredrag under rubriken "Soldatforskning".

AnletsBladet söker medförfattare!

Snart är det dags för nästa *AnletsBlad* och till dess behöver vi material. Artiklar, korta eller långa, smånotiser sk. "fynd" under forskningen m.m. Vassa pennan och skriv - tidningen är till för Dig! □

Redaktörerna

Emigrantuppgifter per CD-ROM

Saxat ur tidningen *Kvällsstunden*, sept. 2001

Nu är den här, CD-Emigranten, som innehåller mycken information för den som emigrantforskar och gärna vill göra det vid den egna datorn.

Lars-Göran Johansson har tillsammans med Per Clemensson, Göteborgs-Emigranten, och Erik Gustavsson, Emigrantregistret i Karlstad, just blivit färdig med den nya CD-skivan. Finns i svensk och engelsk upplaga och ska presenteras på Bokmässan i Göteborg.

I filen Emihamn finns 1,3 miljoner passagerare från svenska hamnar, Hamburg och Köpenhamn (1850-1950). De äldsta passagerarlistorna är från Hamburg 1850, Göteborg 1869 och Malmö 1874 och den sista registreringen från Göteborg 1950.

Emibas har bl.a namn på 41.000 emigranter, kyrkobokförda i Göteborg 1783-1930. Emisjö upplyser om 17.000 sjömän som hoppat av från fartyg utanför Europa, register från sjömanshusens arkiv i västra

uttagna för emigration 1750-1850. Emisal innehåller förteckningar över Svenska Amerika Liniens passagerare i första och andra klass. Emihamn tar upp tredje-klassens från 1915 och framåt. I SAKA finns Lenart Setterdahls mikrofilmer. Han anlätades under många år av Svenska Emigrantinstitutet att intervjua svensk-amerikaner. Han var make till Lilly Setterdahl, som har medverkat med åtskilliga bidrag i *Kvällsstunden*. I Fartyg hittar man bilder på emigrantfartygen från Göteborgs hamn, vykort och dylikt. Emiwas visar Wasaordens medlemmar från 1896. Slutligen två spelfilmer, den ena mot och den andra för emigration, tidigt 1900-tal.

Försäljning och förfrågningar om CD-Emigranten görs till Göteborgs-Emigranten, Box 53066, 400 14 Göteborg. Tel: 031-18 00 62 fax: 031-20 99 02 och e-mail:

<http://www.home.swipnet.se/goteborgs-emigranten>.

Årets Släktforskar dagar i Borås

Årets Släktforskar dagar hölls i Borås den 24-26 augusti. Tyvärr hade ingen från vår förening möjlighet att ställa upp. I de flesta släktforskar-tidningar som sänds till vår förening har dock rapporterats om stämman. Aktiviteter som förekom var t.ex ordförandekonferensen där förbundsordföranden Ted Rosvall bl.a talade om svårigheten att nå ut med information när det gäller släktforskning. Om "Kvalitet i släktforskning" talade Cuno Haskå. En utredning pågår som så småningom skall komma släktforskarna till del. Redaktörskurs förekom också.

Riksstämmans ordförande var Carl-Axel Petri, f.d hovrättspresident. Från den gamla styrelsen avgick Jan Appelqvist, Marianne Söderfjäll, Britt Hagman och Ingrid Nilsson.

I den nya styrelsen invaldes Thord Bylund, Malmö, Olof Cronberg, Växjö, Ragnar Fornö, Uppsala, Chri-

stina Gustavsson, Linköping, Sven Johansson, Halmstad, Sigurd Nygren, Umeå, Torbjörn Näs, Mora, Kjerstin Olofsson, Viskafors och Annika Otfors, Bräkne Hoby. Nästa års riksstämma blir i Borlänge. Det har också beslutats att riksstämman 2003 skall bli i Ronneby och 2004 i Östersund. □

Hans Stedfeldt

Livligt i Borås

Enligt Göteborgs-Postens nätupplaga grep polisen 70 personer för fylleri i Borås den helgen Släktforskar dagarna ägde rum där.

Samtidigt pågick en lokal festlighet med nöjesfält och annat, så andelen släktforskare som blev gripna, var säkert minimal, om ens befintlig.

Svenska Smedsläkter

Vid medlemsmötet den 17 oktober 2001 besökte ordföranden i Föreningen för Smedsläktsforskning Ulf Berggren BSF och berättade om arbetet med att utreda alla Sveriges smedsläkter. Föredraget blev uppskattat och sannolikt hade de flesta av de 26 släktsforskarna som lyssnade smeder i sin släkt att döma av det stora antalet frågor som ställdes. Nedan följer en sammanställning av smedsläktsforskarnas verksamhet upprättad av Ulf Berggren.

Föreningen för Smedsläktsforskning (FFS) är en förening specialinriktad på forskning i brukssmeder. Föreningen bildades 1994 som en följd av det projekt Ulf Berggren m.fl. drev sedan en tid för att kartlägga, utforska och ge ut Sveriges smedsläkter före 1800.

Denna definition innebär att Finland ingår, samt alla släkter med smeder i minst 2 generationer. Där- emot är fokus på icke-vallonska släkter.

Projektet innebär bl.a. kartläggning av omfattningen genom årlig lista över kända smedsläkter, där den senaste upptog ca 2200 släktnamn. En viktig uppgift är också att sammanföra smedsläktsforskare med varandra, så att de som forskar på samma släkt kan hjälpa varann.

Åtskilliga medlemmar utför också s.k. sockengenomgångar, där de valt en eller flera socknar med bruk där de registrerar alla smeder ur kyrkböckerna. Dessa uppgifter läggs sedan in i FFS databas med smedsläkter, SMED.

Föreningen har också en stor Publiceringsverksamhet. I medlemsavgiften ingår två häften av skriftserien Svenska Smedsläkter, se nedan, samt 4 nummer av medlemsbladet Smedsforskaren. Dessutom har medlemmarna rabatt på föreningens övriga publikationer.

Föreningen har adressen, Warfvins väg 16 4tr, 112 51 Stockholm, och hemsidan:

www.smed.genealogi.se

Publikationer:

SVENSKA SMEDSLÄKTER

Skriftserien Svenska Smedsläkter utges 2 ggr/år. Varje nummer består av ca 48 sidor och innehåller vanligtvis ett par olika smedsläkter. De 12 nummer som hittills kommit ut innehåller ca 25 olika släkter, från småsläkter till den stora slakten Gevert, som omfattar två egna delar av skriftserien.

SMEDSKIVAN

Smedskivan är en CD-skiva med innehållet i databasen SMED. Den andra upplagan utkom i augusti innehåller över 50.000 personer, både smeder och deras familjer.

SMEDLISTOR för östgötska bruk finns i föreningens utgåva "Ur östgötska hammarting 1700-05", av Mari-Anne Olsson.

EN ÅRSSKRIFT

utkommer f.n. vartannat år. Första numret kom 1999 och var en jubileumsskrift med sammanställningar av smedlistor från bl.a. Sörmland samt smeder nämnda i värmländska mantalslängder före 1750. Den andra årsskriften utkommer under hösten. Den heter "Smedsliv", och artiklarna kommer huvudsakligen att handla om smedernas liv, t.ex. ur domböcker.

HARMENS REGISTER

Ulf Berggren har fört över ett bruksregister till en version för datorer. Originalen står i ett antal volymer på Riksarkivet. Hans version består av bruken som fanns före 1800. Listan finns tillgänglig på föreningens hemsida.

Hans Stedfeldt

Läsapparater för släktforskning

Gunnar Lindström meddelar att han blivit erbjuden att köpa begagnade läsapparater som inte längre skall användas på bensinstationer. Om någon är intresserad, kontakta Gunnar, 08-778 08 49.

Förbrytararkiv på Nätet

På Malmö Stadsarkiv har länge funnits ett register över frisläppta fästningsfångar, som på 1980-talet började bearbetas av numera framlidne Pehr Nilsson. Efter hans död 1996 fortsatte idoge Peter Larsson med detta arbete, som nu resulterat i att förteckningen finns sökbar på Nätet och att det går att beställa kopior av handlingarna om fången.

Registret omfattar åren 1876-1910, och innehåller uppgifter om cirka 7500 grövre förbrytare från 43 svenska fästningar och fängelser. Omkring 1900 av dessa avtjänade sina straff på Malmö fästning, cirka 3500 på Långholmen. Fotografier finns på de flesta. Registret hittar man på:

www.microscan.nu/

index.php?page=crime

(2 rader i adressen!) eller via Peter Larssons hemsida på:

home.swipnet.se/~w-82627/

Några webbadresser att prova

Emigrationsutredningen

www.ub.gu.se/samwebb/textarkiv/emigrationsutredningen/

Sorgkort från 1700-talet på KB:

www.kb.se/OI/OKATKB/Sorgkort.htm

Inte precis släktforskning:

darwinawards.de/

Gamla vykort och annat:

www.abm.se/leopolds/

Armfelts karoliner på fjället:

www.naboer.se/

Vår förening är medlemsförening i Sveriges Släktforskarförbund

Sveriges Släktforskarförbund verkar för att sprida kännedom om släktforskningen som *kulturfaktor, ideell rörelse och vetenskap*.

Kontakta gärna Släktforskarförbundet direkt: Box 30222, 104 25 Stockholm. Tel. 08-695 08 90.